

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista työnantajalta perittävää vakuutusmaksua koskevia säännöksiä siten, että vakuutusmaksuprosentti voitaisiin vahvistaa pienem-

mäksi niiden työntekijöiden palkoista, jotka kysymyksessä olevan kalenterivuoden päättyessä ovat 24 vuotta nuorempia.

Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1983 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL; 134/62) mukaan työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työeläkekassan esityksestä. Voimassa olevien säännösten mukaan vakuutusmaksu on vahvistettava kaikille saman alan työnantajille samaksi prosenttimääräksi niistä palkoista, jotka työnantaja on työsuhteessa oleville työntekijöille suorittanut sanotun lain piiriin kuuluvalla työalalla.

LEL:n mukaista työnantajalta perittävää vakuutusmaksua on alennettu sen vakuutusmateriaalisesti lasketusta tasosta erillisillä laeilla (1066/77, 918/78 ja 867/81) vuosina 1978 ja 1979 sekä vuonna 1982. Maksualennuksista johtuvat vastuuvajauksen kuoletuksetkin mukaanlukien LEL:n mukainen vakuutusmaksu on ollut vuonna 1981 13,3 % ja vuonna 1982 12,3 % vakuutusmaksun perusteena olevista palkoista.

Nuorisotyöttömyys muodostaa tällä hetkellä vakavan ongelman. Hallitus on pyrkinyt löytämään erilaisia keinoja sen lieventämiseksi. Vuo-

den 1983 tulo- ja menoarvioesityksen yleisperusteluissa (Y 7 ja Y 13) todetaan, että nuorisotyöttömyyden edistämiseksi työeläkevakuutusmaksu vuonna 1960 tai sen jälkeen syntyneen työntekijän osalta alennetaan 6 %:iin vuoden 1983 alusta. Tämä merkitsee, että nuorten keskimääräinen vakuutusmaksu alenisi noin puoleen nykyisestä. Vakuutusmaksun porrastus olisi pysyvä.

Työntekijäin eläkelain (395/61) osalta muutos on tarkoitus toteuttaa vakuutuksen laskuperusteissa. LEL:n mukaisen vakuutusmaksun alentaminen nuorten osalta edellyttää sen sijaan lainmuutosta. Muutos ehdotetaan toteutettavaksi lisäämällä LEL:iin uusi 10 a §, jonka mukaan vakuutusmaksuprosentti voitaisiin vahvistaa pienemmäksi niiden työntekijöiden palkoista, jotka kysymyksessä olevan kalenterivuoden päättyessä ovat 24 vuotta nuorempia.

Jotta vakuutusmaksu tulisi oikein suoritetuksi, työeläkekassan on saatava työnantajalta vakuutusmaksun suorittamisen yhteydessä tarpeelliset tiedot vakuutetun iän selvittämiseksi. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi 10 a §:n 2 momenttiin. Sen varalta, että työnantaja laiminlyö edellä tarkoitettujen tietojen antamisen, työeläkekassa voisi ehdotuksen mu-

kaan määrätä, että vakuutusmaksu on suoritettava 24 vuotta täyttäneille työntekijöille vahvistetun vakuutusmaksuprosentin mukaan.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Työnantajalta perittävän vakuutusmaksun alentamisen tarkoituksena on tukea nuorten työllistämistä. Karkean arvion mukaan vakuutusmaksu alenisi vuonna 1983 6 %:iin noin 150 000 nuoren työntekijän osalta. Vastaavaan laskennalliseen yhtenäiseen vakuutusmaksuun

verrattuna asettuu 24 vuotta täyttäneiden työntekijöiden vakuutusmaksu tällöin noin yhtä prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle.

Valtiolle muutoksesta ei aiheudu välittömiä lisämenoja.

3. Voimaantulo

Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1983 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 9 päivänä helmikuuta 1962 annettuun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakiin (134/62) uusi 10 a § seuraavasti:

10 a §

Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksuprosentti voidaan vahvistaa pienemmäksi niiden työntekijöiden palkoista, jotka kysymyksessä olevan kalenterivuoden päättyessä ovat 24 vuotta nuorempia.

Työnantaja on velvollinen suorittaessaan vakuutusmaksun antamaan samassa yhteydessä tarpeelliset tiedot vakuutetun iän selvittämiseksi.

si. Jos työnantaja on tämän laiminlyönyt, työeläkekassa voi määrätä, että vakuutusmaksu on suoritettava 24 vuotta täyttäneille työntekijöille vahvistetun vakuutusmaksuprosentin mukaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri Vappu Taipale